

PRZEŁADOWAĆ (7) *vb pf*

Wszystkie samogłoski jasne (w tym w pierwszym a 1 r. błędne znakowanie).

inf przeładować (1). ◇ *fut 3 sg* przeładuje (3). ◇ *praet 3 sg m* przeładował (1). ◇ *2 pl m pers* przeładowaliście (1). ◇ *con 1 pl m pers* bychmy przeładowali (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów); poza tym XVI(XVIII) i XVIII w.

1. transit. *Przenieść ładunek w inne miejsce [co] (1)* : Regeſtr/ co z ktorey ſzkuty wymierzaią we Gdańku/ ma bydź wczyniony: aby iey nápotym nie przeładował [*dla ponownego przemierzenia*]. *GostGosp 88.*

2. intransit. *Przebrać w czymś miarę, przesadzić; habere supra Cn (6)* :

a. *Przekroczyć miarę ilościową (1)* :

Szereg: »przeładować a z miary wyniść« (1): W człowieczym cieie poki wilgotności máią ſwą przyzwoitą miarę/ ſwoy porządek/ poty zdrowie człowiecze kwitnie/ ále ſkoro ktora wilgotność przeładuje/ a z miary ſwey wynidzie/ záras chorobá náſtąpić muſi. *GórnRozm M3v.*

b. *Wykroczyć przeciw normom moralno-społecznym (5)* : Lecz pewni tego bydź możecie/ iż iáko zwierżchni Pan gdy przeładuje/ á ſtánie ſię *Tyrannem*, przedziuchno Páńſtwo iego vpáść muſi *GórnRozm Hv, Hv.*

przeładować z czym (1): A by nie Pan Bog ſtrzegł z miłofierdzia ſwego/ á czo wiedzieć nacźby nam iuz dawno wyſzły thy opáthrzne niedbáłości náſze. A wſzákoż trzeba oftrzegáć/ bychmy mu ſie s tym goſpodárſtwem kyedy nie vprzykrzyli á nie przeładowáli [*możliwa też lekcja: sie ... przeładowali*]. *RejZwierc 186.*

[*przeładować w czym: iáko człowiek ma w ſobie wſzyſtkie ſmyſły/ á przecię nie wſzyſcy ludzie ták oftro pátrzą [...]: tákże téż/ y głupi nie we wſzytkich złych ſtukách ták przeładował/ iáko niektórzy w niektórych. SenekaGórn 207.*]

W przeciwstawieniu: »przeładować ... ugadzać w poſrzodek« (1): aby to káždy znał/ iż ták wiele ieſt [*dworna pani*] krotochwilną/ trefną/ y ludzką/ iáko theż mądrą/ wſtydliwą/ y ſtáteczną. A przeto muſi áni s they/ áni z owey ſtrony nie przeładowáć/ ále vgadzać w iákiſ poſrzodek/ miedzy dwiema rzeczami przeciwnemi *GórnDworz V8v.*

Zwrot: »na drugą a przeciwną stronę przeładować« (1): to w.m. rácz wiedzieć/ że owo iego niedbánie/ ieſt wydwarzánie ſzczire [...]. y ktokolwiek tey niedbáłości ábo nizacźmienia/ nie po przęckę wzywa/ hnet ná drugą á przeciwną/ ſtronę/ przeładuje. *GórnDworz E8.*

Synonimy: **1.** *przenieść*; **2.** *przesadzić*; **b.** *wykroczyć*.

Formacje współrdzenne cf ŁADOWAĆ.

Cf [**PRZEŁADOWANIE**], [**PRZEŁADOWANY**]